

1

Riigikogu praeguse koosseisu 101 liikme hulgas on üks abielupaar. Pildil on sotsiaaldemokraadist daam, sündinud Moskvas ja neiupõlvenimega Borissova. Abikaasa kuulub reformierakonda. **Mis on nende ühine perekonnanimi?**

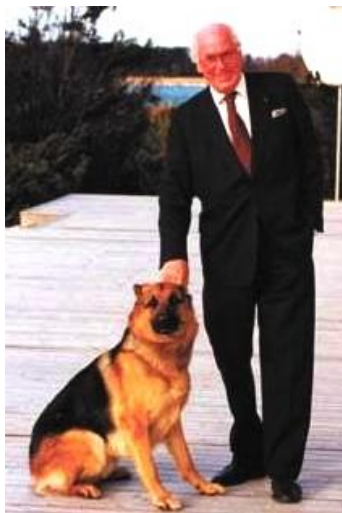
2

11 aastat pärast New Yorgi kaksiktornide hävitamist, 11. septembril 2012 hukkus USA suursaadik Chris Stevens rünnakus ühe riigi USA saatkonnale. **Mis riigis?**

3

Ainsa Baltimaade esindajana kuulub Forbes'i andmeil miljardäride hulka leedulane Nerijus Numavičius. Tema rikkuse aluseks on kaubanduskett enam kui 500 supermarketiga Eestis, Lätis, Leedus, Poolas ja Bulgaarias. Eestis tegutsetakse alates 2001. aastast, esialgu T-Market'i sildi all. **Mis nime need kauplused kannavad?**

4

Mis nime kandis fotol vasakul olev koer?

Tema nimi pärineb isikult, kelle tuntuimat, 1987. aasta teekonda on kujutatud parempoolsel kaardil.

5

1. jaanuarist 2015 võtab Leedu kasutusele euro. Pärast seda on Euroopa Liidu 28 liikmesriigi hulgas veel 9 riiki, kes ei ole eurot kasutusele võtnud. Kuus nendest on 2004. aastal või hiljem liitunud endise idabloki riigid (Poola, Tšehhi Vabariik, Ungari, Bulgaaria, Rumeenia, Horvaatia). **Nimetage kolm n.ö vana Euroopa riikide hulka kuuluvat EL-i liikmesriiki, mis ei ole veel eurot kasutusele võtnud.**

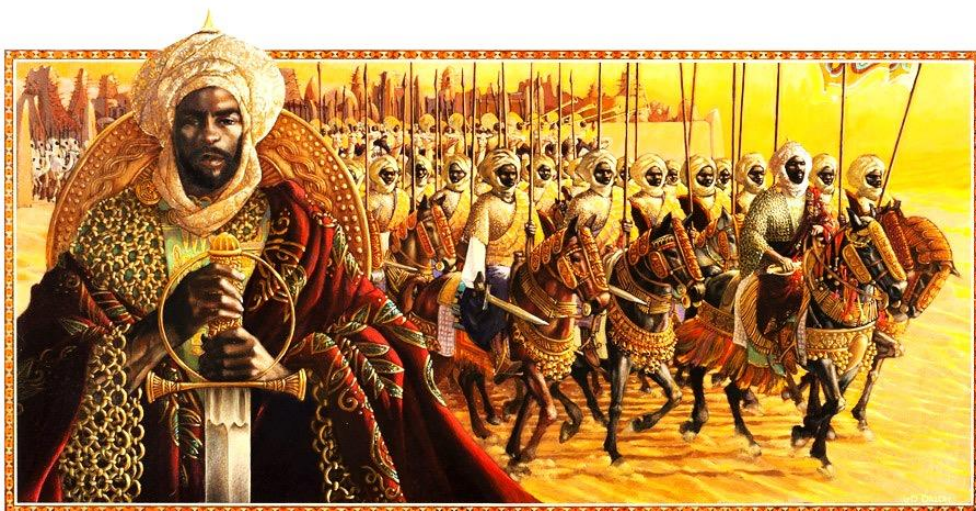

- 6** Millise mõjuvõimsa rahvusvahelise organisatsiooni lippu on alljärgnevalt kujutatud? Organisatsiooni peakorter paikneb küll Austrias, Viinis, ent ükski Euroopa riik selle liikmete hulka ei kuulu. Praeguse 12 liikmesriigi hulgas on 2 Lõuna-Ameerika, 4 Aafrika ja 6 Aasia (peamiselt Lähis-Ida) riiki.

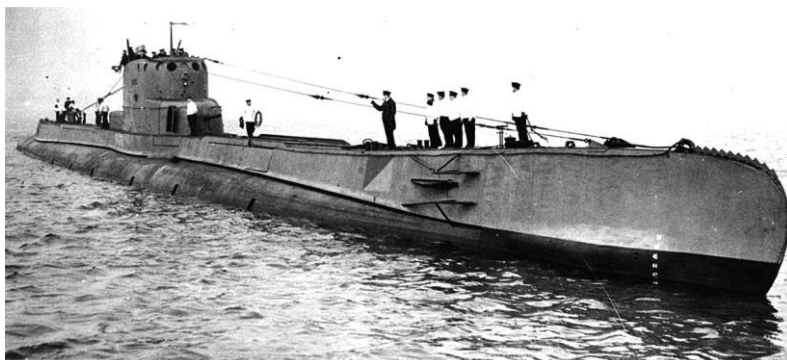
- 7** Nimetage riik, mis asutati 4. veebruaril 1861 ja eksisteeris kuni oma kurva lõpuni mais 1865. Riigi esimene ja ainus president oli Jefferson Davis, esimene pealinn – Montgomery. 1 punkti saab tänapäeva riigi eest, mille territooriumil see küsitav riik asus.

- 8** „Kuningate kuninga“ Musa I varanduse väärtuseks on hinnatud 400 miljardit dollarit, mis teeb temast ajaloo rikkaima inimese. Müütilist kuningas Saalomoni me arvesse ei võta. Rikkus pärines tema impeeriumi soola- ja kullakaevandustest. Mis impeeriumi valitses Musa I aastail 1312-1337? Sama nime kandev tänapäeva riik on maailmas üks vaesemaid, 2012-2013 peeti kodusõda, hulk impeeriumiaegseid ehitisi hävisid tuareegide käe läbi. Oktoobris 2014 avastati riigis esimene ebola juhtum.

- 9** Ühe XX sajandi suurima arheoloogilise leiu peale satuti 1974. aastal täiesti juhuslikult – Hiinas Shaanxi provintsis kaevu kaevavate talupoegade poolt. Leitud kollektsioon koosneb enam kui **8000** objektist. Millise nimetuse all on need objektid tuntud?

- 10** Aasta 1939: septembrikuus otsis Tallinna reidil varju üks välisriigi allveelaev, mille põgenemine andis Nõukogude Liidule aluse suruda meile peale vastastikuse abistamise pakt. Laev lahkus Tallinna sadamast 18. septembril ehk päev pärast seda kui Nõukogude Liit oli nende kodumaale kallale tunginud. Mis riigi allveelaevaga oli tegu?

- 11** Veel 25 aastat tagasi kuulusid eestlased NSV Liidu rahvaste „sõbralikku peresse“. NSV Liidu 15 liiduvabariigi hulgas oli ka viis Kesk-Aasia liiduvabariiki. **Nimetage ainus nende viie liiduvabariigi põhirahvusest** (kasahhid, kirgiisid, tadžikid, türkmeenid, usbekid), mis ei ole mitte turgi, vaid iraani rahvas. Selline on nende riigi praegune lipp.

12

Eestis elutseb 11 liiki kahepaikseid: 9 liiki, kelle nimes esineb sõna „konn“, ja kaks liiki, kelle nimes esineb mitte „konn“, vaid üks teine sõna. **Mis sõna?** Üht nende „mitte-konnade“ esindajat näete pildil.

- 13** See Mehhiko ja Guatemala kõrgmäestikust pärit lill on Eestis tuntud kahe nime all. Mõlemad nimed viitavad botaanikutele: ühe nime andis Carl Linné oma rootslasest sõbra järgi, teine nimi viitab sakslasest loodusuurijale Gottlieb Georgile. Taimest on aretatud sadu kauneid sorte. **Mis lill?** 2 punktiks piisab ükskõik kummast nimest.

- 14** Rub al-Khali tähendab tõlkes „tühja kvartalit“. See „tühi kvartal“, üks vähimuuritud piirkondi maailmas, võtab enda alla ligikaudu 650 000 km². Tegu on maailma suurima *** - **millega?**

15

Näete üht (peaaegu) sabaatut kassitõugu. **Mis saare järgi** on see kass nime saanud?

- 16** Vasakul (Uku Paali fotol) on noor, samal aastal sündinud linnuke, paremal aga täiskasvanud lind. Linnu nimi viitab taimedele, mille seemned on neile üheks põhitoiduks. **Mis lind?**

- 17** Eestis, Lätis, Leedus ja veel 10 riigis on emakeelena kõnelejate arvult teiseks keeleks vene keel. Soomes on selleks rootsi keel, Saksamaal ja Austrias türgi keel, Rootsis ja veel 54 riigis inglise keel. **Mis keel on emakeelena teisel kohal Suurbritannias?** Seda keelt kõneleb üks Euroopa rahvas.

- 18** Millisele geoloogilise ajastule iseloomulikke faunat ja floorat on kujutatud alloleval pildil? Ajastu nimi viitab tollastes hiidtulekahjudes hävinud taimedest tekkinud maavarale, mis pani aluse tööstusrevolutsioonile XIX sajandil ja on muuhulgas Donbassi peamiseks rikkuseks.

- 19** Selles alevikus elab umbes 600 inimest. Sadakond aastat, kuni purustamiseni 1533, asus sealsamas võimas kivilinnus, mis kolmest küljest oli merega piiratud ja neljandast pääses üle silla mandrile. Alles XX sajandi alguseks kasvas saar kirde poolt mandriga kokku. Teine maismaaühendus tekkis 1931, kui alevikku jõudis raudtee. 25. mail 1968 väljus alevikust Tallinna viimane rong, raudtee võeti üles. Pildil on näha 1951. aastal püstitatud tuletorn, neljas samal kohal. **Mis alevik?**

- 20** Vähiliste alamhõimkonda kuuluvat *** seltsi esindab Eestis 15 maismaa- ja 8 mereliiki. Pildil on neist tuntuim, ladina keeles *Porcellio scaber*. Nimi viitab sõnale *porcella*, mis tähendab väikest siga ehk notsut ehk looma, kes elab mustuses ja sööb igasugu solki. Pildilolev loomake elutseb kivide all, keldrites, kompostihunnikutes ja toitub kõikvõimalikust surnud orgaanilisest ainest. **Nimetage kas see loom pildil või loomade selts.**

21 Mis on kaks esimest ebastabiilset ja radioaktiivselt lagunevat nn. **uraanijärgset** keemilist elementi, järjenumbritega 93 ja 94? Isegi kui Mendelejevi tabel ei ole peas, on õiget vastust võimalik täiesti loogiliselt tuletada.

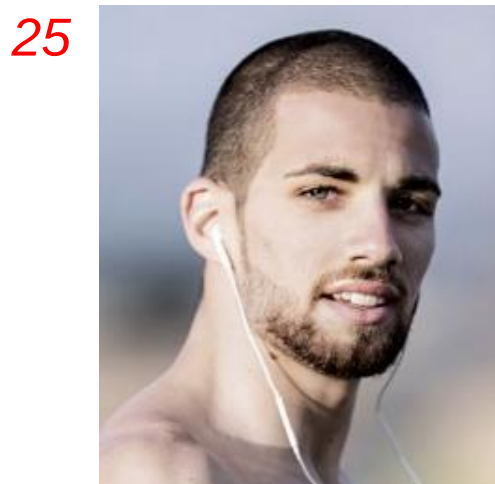
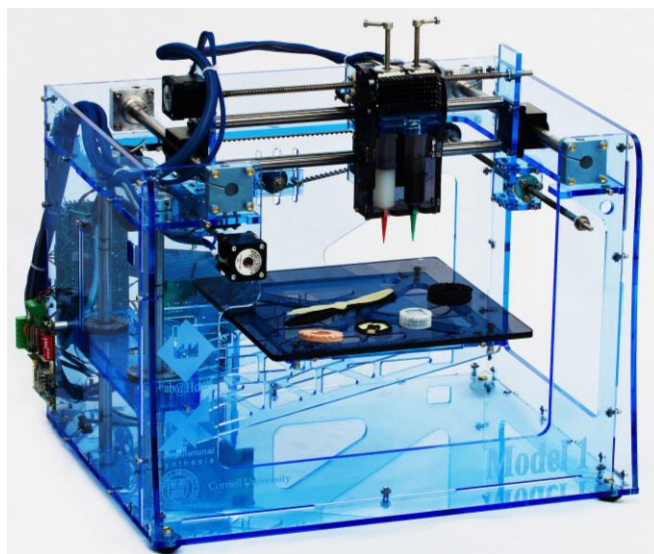

Pildil on autoralli WRC-2 sarja 2013. aasta võitja. Teine pilt näitab tema "õhulendu" Vormel 1 Kanada etapil 2007. Aasta hiljem saavutas ta selsamal Kanada etapil oma ainsa F1 etapivõidu. Kes on see autosportlane?

23 Küsitav mereriik on purjetamises võitnud olümpiamängudel kaks pronksmedalit. 1928. aasta olümpiamängudel kuulusid pronksmedali võitnud paatkonda Nikolai Vekšin, William von Wirén, Eberhard Vogdt, Georg Faehlmann ja Andreas Faehlmann. Teist korda pälvis selle riigi üks paatkond pronksmedalid 1992. a olümpiamängudel. Mis riik?

24 Pildil on üks seade. Millega on tegemist?

Tänavusel EM-il jäi 400 m tõkkejooksus Rasmus Mägi ette vaid Kariem Hussein. Millist riiki ta esindab?

26

Siin on kõik viis Platoni keha – täiuslikult sümmeetrilist kujundit, mille ühtki tippu, serva ega tahku ei saa asendi poolest teistest eristada. **Milline neist (ehk vasakult mitmes) on heksaeeder?**

27

Kes on see 15-aastane Euroopa noortemeister? Kui nimi ei meenu, võib spordiala eest saada punkti.

28

Pildil on Tartu Ülikooli dotsent, Postimehe 2013. aasta inimene, telesaadete “Rakett 69” kohtunik. Saanud presidendi hariduspreemia, Eesti Füüsika Seltsi aastapreemia ja muid auhindu teaduse populariseerimise eest. Pilt on tehtud Eesti satelliidi pidulikul lähetamisel Prantsuse Guajaanasse. **Kellest on jutt?**

29

Milline meeskond on viimati võitnud jalgpalli maailmameistritiitli koduväljakul? Finaalis võideti tollane 4-kordne maailmameister tulemusega 3:0. See on ka küsitava riigi seni ainus MM-tiitel.

30

Marconi ja Popovi asemel tunnustab USA patendiamet raadio leiutajana üht värvikat teadlast ja leiutajat. XX sajandi alguses esitas ta prohvetliku ennustuse kogu maailma hõlmavast infovõrgust, mis võimaldab muusikat vahetada. Ka see auto viitab tema nimele. **Kellest on jutt?**

31 Raadio 2 kuulajad hääletasid 1. augustil 2014 Eesti kõigi aegade parimaks albumiks ühe 2009. aastal debüüdi teinud ansambli loodud teose. Ansambli 4 liikmest olgu nimetatud kolm: Erki Pärnoja, Kristjan Kallas ja Ivo Etti. **Mis nime kannab ansambel ja mis nime nende 2011. aasta album, Eesti parim?**

32

Millise kuulsa romaani 2013. aasta ekraniseeringust pärineb see foto? Romaani tegevus toimub 1922. aasta kevadest sügiseni Long Islandi saarel West Egg'i linnas.

33

Emajõe Suveteatris on viimasel kahel suvel olnud laval Urmas Vadi näidend Ago Andersoniga peaosas. Sama tegelast on filmis kehastanud Egert Soll (1981), nukufilmi on teinud Elbert Tuganov (1960). **Mis tegelane?**

34 Anne Hathaway on Oscari ja Kuldgloobusega pärjatud USA filminäitlejanna, üks praeguse aja säravamaid ekraanitähti, kes ilmselt pikemat tutvustust ei vaja. **Millise aastatel 1564–1616 elanud kuulsa inimese** abikaasa kandis samuti nime Anne Hathaway?

35 See muusik, pärisnimega Calvin Cordozar Broadus, on üle ilma tuntud esinejanime all, mis pärineb ühelt multifilmiloomalt. Viimase paari aastaga on endisest räpparist saanud reggae-muusik, ilmunud on album *Reincarnated* ja autor on kuulutanud, et ta on ümbersündinud Bob Marley. **Kellest on jutt?**

36 Esimene raamat sellest sarjast oli 1957. aastal Ivan Jefremovi „Oikumeeni äärel“, viimane 1962. aastal James Fenimore Cooper'i „Preeria“. **Mis on selle 55-komponendilise sarja nimi?** Sama nime kandva asutuse võib leida Tallinnast, aadressilt Tartu mnt 44.

37 **Mis nime** kannab belglase Maurice de Bevere'i ehk Morrise loodud kauboist? Näete teda autori käes albumi Jesse James kaanel ja teiselgi pildil.

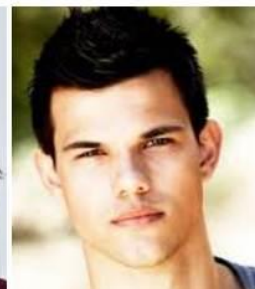
Millise **ism-i** tuntumateks esindajateks on Monet, Manet, Degas, Cézanne, Renoir, Sisley ja Pissarro? Stiilinäide on pärit Claude Monet'lt, aastast 1904.

39

Kes on need kaks sõpra?

40 Kuigi alljärgnevatel fotodel kujutatud kuue meelelahutustegelase hulgas on nii mehi kui naisi, kannavad nad kõik üht ja sama eesnime. **Mis on see eesnimi?**

- 41** See on Rudyard Kipling'i kuulsa 1901. a romaani pealkiri ja selle peategelase nimi. Samuti on see ühe 70-miljonilise aasia rahva kõige levinum perekonnanimi, mida kannab umbes viiendik selle rahva esindajatest (sh endisi ja praegusi riigijuhte). Lõpuks on see ka ühe USA meedias söögi alla ja söögi peale figureeriva tegelase eesnimi (õigemini selle lühendatud versioon). Teda näitame ka pildil. **Mis nimi?**

- 42** Selle näriliste hulka kuuluva looma nimi algonkini keeles on Amik. Tegu on suveolümpiamängude maskotiga. **Mis loom ja mis linnas need olümpiamängud toimusid?**

- 43** **Mille pälvisid esimestena** 1901. aastal Wilhelm Röntgen, Jacobus Henricus van 't Hoff, Emil Adolf von Behring, Sully Prudhomme, Jean Henri Dunant ja Frédéric Passy?

- 44** Eestis on kõige populaarsemaks perekonnanimeks teatavasti Tamm. Läti kõige levinumat perekonnanime kannab ka pildil olev mees. **Milline nimi?** Kirjutage kas see nimi või tema tähendus eesti keeles.

- 45** **Nimetage aastaarv**, mille moodustamiseks tuleb kasutada alanevas järjekorras kõiki seitset rooma numbrit M-st I-ni, kasutades iga numbrit vaid ühe korra.

- 46** 2014. aasta taliolümpiamängudel Sotšis osales mäesuusatamises naiste suurslaalomis Tai esindajana sportlane, kelle perekonnanimega oli protokollides kirjas **Vanakorn**. Kuigi ta jäi võistluses viimasele, 67. kohale, tundis ajakirjandus tema vastu millegipärast suurt huvi. **Mis nime all me kodanik Vanakorn'i paremini tunneme?**

- 47** Millist nime kandis see Üksildasel Mäel elanud hiiglaslik kuldpunane **tulelohe**, kel olid pikad nahkhiire moodi tiivad ning läbitungimatutest raudplaatidest kaitserüü? Tema ainukest haavatavat piirkonda, kõhualust, kattis kalliskivide kiht, mida ta täiendas sajandite kestel vääriskivide hunnikutel lebades.

- 48** Jaapani ja Lõuna-Korea üks suuremaid toiduainekontserne asutati 1948. Asutaja andis selle nime Goethe „Noorte Wertheri kannatuste“ ühe tegelase järgi. Närimiskummi tootmisega kuulsaks saanud kontserni kuulub nüüd 60 ettevõtet rohkem kui 60 000 töötajaga, ta omab pesapallimeeskondi nii Jaapanis kui Lõuna-Koreas. Ta on rajanud Sõuli ka maailma suurima sise-lõbustuspargi, mis kummalisel kombel tegi üksvahe asjad keeruliseks ühe Eesti sarnase ettevõtmise jaoks. **Mis firma?**

- 49** See eestipärase perekonnanimega noormees külastas hiljuti koos oma kollektiiviga Eestit. **Küsi nii noormehe kui kollektiivi nime.**

- 50** Euroopa pindalalt suurim riik (Venemaad mitte arvestades) on Ukraina. Maailma riikide pingereas on ta 45. kohal, pärast Lõuna-Sudaani ja enne Botswana. Eesti oma 45 tuhande km²-ga on selles nimekirjas 131. **Kui suur on Ukraina territoorium** (tuhandetes km², rahvusvaheliselt tunnustatud piirides)?

Vastused

1	Jaanson (Tatjana ja Jüri)	26	vasakult teine
2	Liibüa	27	Mai Narva
3	Maxima	28	Mart Noorma
4	Matthias Rust	29	Prantsusmaa
5	Taani, Rootsi, Suurbritannia	30	Nikola Tesla
6	OPEC	31	Ewert and The Two Dragons - Good Man Down
7	Confederate States of America - Ameerika Riikide Konföderatsioon / USA	32	Suur Gatsby
8	Mali	33	Nukitsamees
9	terrakotasõdalased	34	William Shakespeare
10	Poola	35	Snoop Dogg
11	Tadžikistan	36	Seiklusjutte maalt ja merelt
12	vesilik	37	Lucky Luke
13	daalia ehk jorjen	38	impressionism
14	liivakõrb	39	Meelis ja vürst Vjatško
15	Mani saar	40	Taylor (Swift, Kitsch, Momsen, Kinney, Schilling, Lautner)
16	ohakalind	41	Kim
17	poola keel	42	kobras; Montreal (1976)
18	karbon	43	Nobeli preemia
19	Virtsu	44	Berzins (Kask)
20	keldrikakand (kakandid)	45	1666
21	neptuunium ja plutoonium	46	Vanessa Mae
22	Robert Kubica	47	Smaug
23	Eesti	48	Lotte
24	3D-printer	49	Ryan Tedder, OneRepublic
25	Šveits	50	604 tuh. km ²
			(2 p. – 600...608, 1 p. – 570...640 tuh.)

Küsimused: Ove Pöder, Arko Olesk, Mati Räli, Illar Tõnisson, Indrek Salis, Jevgeni Nurmla, Mart Vellama, Aare Olander

